

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane o opiece zdrowotnej nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Dane o ochronie zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych oraz do 2011 r. Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

3. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. — zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) — lekarzy, lekarzy dentystów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. Nr 174, poz. 1039 z późn. zm.);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (tekst jednolity Dz.U. 2008 Nr 136, poz. 857 z późn. zm.);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tekst jednolity Dz.U. 2008 Nr 164, poz. 1027 z późn. zm.), która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdro-

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons.

2. The data concerning health care — unless otherwise stated — are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and until 2011 the Internal Security Agency.

3. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654 with later amendments), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concerns the units (until 2011 — health care facilities) performing health care activities in the following areas:

a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

b) in-patient health care (hospitals — general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, sanatoria).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) — doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039 with later amendments);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857 with later amendments);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027 with later amendments), governing the provision conditions and the scope of health ser-

wotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

- 5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tekst jednolity Dz.U. 2012, poz. 651 i 742);
- 6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (jednolity tekst Dz.U. 2013, poz. 757), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz.U. Nr 113, poz. 1207 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (tekst jednolity Dz.U. 2008 Nr 45, poz. 271 z późn. zm.).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach i zakładach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, bez osób odbywających staż (w części danych o farmaceutach pochodzących ze sprawozdawczości GUS — łącznie z osobami odbywającymi staż). Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarkę, a przez położną — również położnego.

5. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentystów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentystów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779 z późn. zm.).

6. **Porady** udzielone przez lekarzy i lekarzy dentystów podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

7. Dane o **szpitalach** obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

8. Dane o **łóżkach** w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

vices, the rules and the method of their financing and the activities of the National Health Fund;

- 5) the Law on Health Resort Treatment, Health Resorts, the Areas of Health Resort Protection and Health Resort Gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 651 and 742);
- 6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (uniform text Journal of Laws 2013, item 757), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 — law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207 with later amendments);
- 7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 45, item 271 with later amendments).

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed in: units engaged health care activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local government administration and the National Health Fund.

Data includes persons working full-time, over-time as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, excluding persons undergoing internships (in part of data on pharmacists coming from the CSO reporting — including persons undergoing internships). These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. Data on doctor specialists and dental specialists concerns doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on Doctors and Dentist Specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779 with later amendments).

6. **Consultations** provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

7. Data on **hospitals** comprises health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

8. Data regarding **beds** in in-patient health care units concern permanent beds in-patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

9. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz.U. 2012, poz. 594). Do oddziałów chirurgicznych zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do oddziałów chorób wewnętrznych — oddziały kardiologiczne; do oddziałów zakaźnych — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do oddziałów gruźlicy i chorób płuc — oddziały pulmonologiczne; do oddziałów psychiatrycznych — oddziały leczenia uzależnień.

Dane o szpitalach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska albo w urządzonych wyrobiskach górniczych, wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitale, oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz.U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej, będąc komórkami organizacyjnymi szpitali, działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o zachorowaniach podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz.U. 2011 Nr 45, poz. 235 z późn. zm.) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały

9. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 — places (beds and incubators) for newborns.

In general hospitals (table 5), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 (Journal of Laws 2012, item 594). In surgical wards there following are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in internal wards — cardiology wards; in communicable diseases wards — observation communicable diseases wards; in tubercular and pulmonary wards — pulmonology wards; in psychiatric wards — addiction recovery wards.

Data regarding psychiatric hospitals do not include psychiatric wards in general hospitals.

10. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

11. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, or situated in an equipped undergoing minor's heading, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

12. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

13. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

14. Data regarding disease incidence are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.

15. According to the Law on Childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45, item 235 with later amendments) care can be organized in the form of a nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of

na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

16. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od 2012 r. prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz.U. 2013, poz. 135).

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) specjalistycznej — organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) pracy podwórkowej — realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) w połączonych formach, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

Wspieranie rodziny może być również prowadzone w formie poradnictwa specjalistycznego lub przez pracę asystenta rodziny, udzielającego pomocy rodzinom m.in. w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów społecznych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi i w poszukiwaniu pracy zarobkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe — dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodziny zastępcze:

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa),
- c) zawodowe — umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa), w tym:
 - zawodowe specjalistyczne — umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełno-

this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

16. Data concerning family support and foster care since 2012 are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform tekst Journal of Laws 2013, item 135).

17. Day-support centre supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) care centre, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) specialist centre — organizes sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) street work — carries out motivating and sociotherapeutic activities, conducted by a streetworker,
- 4) in a combination of the forms i.e. combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

Family support shall also be provided as a specialist guidance or through a family assistant, who assists in: improvement of family life situation, resolution of psychological and social issues and problems with upbringing children and searching for a job.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible — efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related,
- b) non-professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional — placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings), including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982

sprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz.U. 2010 Nr 33, poz. 178 z późn. zm.), małoletnie matki z dziećmi,

- zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego — przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku, gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonują nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinne domy dziecka** — w tym samym czasie może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

- a) interwencyjnego — zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
- b) rodzinnego — wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
- c) socjalizacyjnego — zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
- d) specjalistyczno-terapeutycznego — sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagają-

(unified text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178 with later amendments), underage mothers with children,

- professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493 with later amendments),
- professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

2) **fosters homes** — placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre**, shall be run as:

- a) an intervention — provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
- b) a family — educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
- c) a socialization — provides a child with full-time care and education, and fulfill its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
- d) a specialist therapy — provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their

cym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** — umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** — umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o **domach i zakładach pomocy społecznej** dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz.U. 2013, poz. 182 z późn. zm.).

21. Dane o **świadczeniach pomocy społecznej** prezentuje zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

2) **regional care and therapy centre** — a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** — a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster care. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning **social welfare homes and facilities** are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004 (unified text Journal of Laws 2013, item 182 with later amendments).

21. Data on **social benefits** are presented according to the Law on Social Assistance, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to permanent benefit.

A person or a family is entitled to a temporary benefit because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses as a result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (157). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**
Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Lekarze	4475	4499	Doctors
w tym kobiety	2338	2526	of which women
Lekarze dentyści	684	690	Dentists
w tym kobiety	522	520	of which women
Farmaceuci	1260	1272	Pharmacists
w tym kobiety	1004	1022	of which women
Pielęgniarki	10907	10739 ^b	Nurses
Położne	1281	1263 ^c	Midwives
Fizjoterapeuci	1388	1441 ^d	Physiotherapists and rehabilitants
Diagności laboratoryjni ^e	573	593	Laboratory diagnosticians ^e

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 228; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. *b-d* W tym magistrzy: *b* – pielęgniarstwa – 1616, *c* – położnictwa – 80, *d* – fizjoterapii i rehabilitacji – 567. *e* Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ż r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a Since See general notes, item 4 on page 228; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. *b-d* Of which masters: *b* – of nursing – 1616, *c* – of midwifery – 80, *d* – of physiotherapy and rehabilitation – 567. *e* Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	3200	3292	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:			of which specialists in the field of:
Anestezjologii i intensywnej terapii	173	189	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	464	493	Surgery ^b
Chorób płuc	61	61	Respiratory diseases
Chorób wewnętrznych	402	384	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	62	57	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii ^c	99	116	Cardiology ^c
Medycyny rodzinnej	317	316	General practitioners
Neurologii ^{cd}	129	121	Neurology ^{cd}
Okulistyki	116	116	Ophthalmology
Onkologii ^e	20	26	Oncology ^e
Otolaryngologii ^{cf}	71	80	Otolaryngology ^{cf}
Pediatрії	218	235	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	212	214	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	129	145	Psychiatry ^c
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	132	132	Radiology and diagnostic imaging ^g

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 228 oraz notka *a* do tabl. 1 na str. 233. *b* Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *d-g* Także: *d* – neuropatologii, *e* – onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, *f* – otorynolaryngologii, *g* – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ż r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 5 on page 228 and footnote *a* to the table 1 on page 233. *b* General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. *c* Including children's specialists. *d-g* Also: *d* – neuropathology, *e* – oncological pathology, children's oncology and haematology, *f* – otorynolaryngology, *g* – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (158). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
LEKARZE SPECJALIŚCI w % ogółu lekarzy	71,5	73,2	SPECIALISTS in % of total doctors
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM	175	176	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			of which dentists with specialization
Chirurgii stomatologicznej	22	23	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	9	11	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	39	40	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	11	12	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	35	40	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	13	12	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	44	36	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	25,6	25,5	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 228 oraz notka ^a do tabl. 1 na str. 233.
Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.
^a See general notes, item 5 on page 228 and footnote ^a to the table 1 on page 233.
Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (159). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	755	758	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	549	553	urban areas
wieś	206	205	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	380	375	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	306	296	urban areas
wieś	74	79	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	16668,8	16713,7	Consultations provided ^c in thous.
miasta	13975,3	14001,6	urban areas
wieś	2693,5	2712,1	rural areas
lekarskie	15085,0	15166,6	doctors
w tym specjalistyczne	5676,8	5630,3	of which specialized
stomatologiczne	1583,8	1547,1	stomatological

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 227. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).
Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.
^a See general notes, item 2 on page 227. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).
Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and the Central Statistical Office.

TABL. 4 (160). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^b	42	42	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	2	1	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	1	1	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	—	—	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	—	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	20	23	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	11	12	Nursing homes ^c
Hospicja	3	2	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment
sanatoria	21	24	sanatoria
szpitale	9	9	hospitals
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII			
Szpitala ogólne ^d	9507	9642	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	637	464	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	128	128	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	—	—	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	—	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	994	1095	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	467	442	Nursing homes ^c
Hospicja	59	41	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe:			Health resort treatment
sanatoria	3691	5068	sanatoria
szpitale	2435	1967	hospitals
LECZENIE IN-PATIENTS			
Szpitala ogólne ^e	379714	388905	General hospitals ^e
Szpitala psychiatryczne	7559	5233	Psychiatric hospital
Ośrodki leczenia odwykowego	845	831	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	—	—	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	—	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1902	2271	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	1341	1247	Nursing homes ^c
Hospicja	995	619	Hospice
Lecznictwo uzdrowiskowe – kuracjusze ^f :			Health resort treatment patients ^f
w sanatoriach	63799	88828	in sanatoria
w szpitalach	40586	33230	in hospitals

^a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 227. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 228. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^f Ponadto 8399 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Źródło: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a Excluding See general notes, item 2 on page 227. ^b See general notes, item 7 on page 228. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer. ^f Moreover 8399 health resort patients were treated as out-patient.

Source: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (161). **SZPITALE OGÓLNE^a**
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Szpitały ogólne (stan w dniu 31 XII)	42	42	<i>Hospitals (as of 31 XII)</i>
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9507	9642	<i>Beds (as of 31 XII)</i>
na 10 tys. ludności	45,3	46,1	<i>per 10 thous. population</i>
w tym na oddziałach:			<i>of which in specified wards:</i>
Chorób wewnętrznych	1611	1586	<i>Internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	509	521	<i>of which cardiological^b</i>
Chirurgicznych	2178	2182	<i>Surgical</i>
Pediatrycznych	742	750	<i>Paediatric</i>
Ginekologiczno-położniczych	1 049	1045	<i>Gynaecological-obstetric</i>
Onkologicznych	203	203	<i>Oncological</i>
Intensywnej terapii	196	189	<i>Intensive therapy</i>
Zakaźnych	260	243	<i>Communicable</i>
Gruźlicy i chorób płuc	497	503	<i>Tubercular and pulmonary</i>
Dermatologicznych	85	83	<i>Dermatological</i>
Neurologicznych	391	385	<i>Neurological</i>
Psychiatrycznych	312	625	<i>Psychiatric</i>
Leczeni w tys.	406,9	410,6	<i>In-patients in thous.</i>
w tym na oddziałach:			<i>of which in specified wards:</i>
chorób wewnętrznych	81,5	81,3	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	31,0	30,7	<i>of which cardiological^b</i>
chirurgicznych	100,2	101,7	<i>surgical</i>
pediatrycznych	30,9	32,7	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-położniczych	52,4	53,3	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	13,4	13,6	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	5,6	5,8	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	11,2	10,5	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	17,3	17,8	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	2,7	3,0	<i>dermatological</i>
neurologicznych	17,1	17,4	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	3,6	6,2	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	366,0	375,6	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	8,9	8,9	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni ^c na: 10 tys. ludności	1810	1857	<i>In-patients^c per: 10 thous. population</i>
1 łóżko ^d	40,6	41,0	<i>bed^d</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,4	5,7	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	229	231	<i>Average bed use in days</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 228 oraz ust. 9 na str. 229. ^b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. ^c Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. ^d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 7 on page 228 and item 9 on page 229. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding inter-ward patient transfer. ^d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (162). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a
Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego ..	39	88	89	90	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	53	55	55	basic
specjalistyczne	x	35	34	35	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	13	11	11	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	11	11	9	11	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	186,7	170,0	172,2	157,8	in thousands
na 1000 ludności	90,3	81,0	82,1	75,4	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	188,2	172,5	175,2	179,7	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat	18,9	12,8	11,9	14,7	children and youth at the age of 0–18
w wieku 65 lat i więcej	.	72,2	63,6	73,6	aged 65 and more
na 1000 ludności	91,0	82,2	83,5	85,8	per 1000 population

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 229. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym.

^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 12 on page 229. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (163). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Apteki	541	527	583	580	Pharmacies
w tym prywatne	537	525	581	578	of which private
w tym na wsi	81	85	85	86	of which in rural areas
Punkty apteczne	76	76	78	83	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	75	75	78	82	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3352	3480	3172	3156	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	5100	5171	5118	4978	of which in rural areas
1 aptekę	3823	3982	3596	3608	pharmacy
w tym na wsi	9823	9734	9815	9724	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	968	999	1159	3043	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 229.

^a See See general notes, item 13 on page 229.

TABL. 8 (164). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	5	5	5	5	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	31,4	36,6	36,1	40,9	Blood donors in thous.
w tym honorowi	31,3	36,6	36,1	40,9	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	54,7 ^c	65,7	65,7	65,7	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^d w tys.	59,8 ^e	73,3	72,8	71,9	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^d in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej, równej 450 ml. ^d Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^e Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Kwi.
^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c Blood taken in units of whole blood, equals 450 ml. ^d One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^e Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABL. 9 (165). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	424	386	399	348	20,5	18,4	19,0	16,6	Tuberculosis
Tęžec	—	—	1	—	x	x	0,05	x	Tetanus
Krztusiec	172	43	260	120	8,3	2,0	12,4	5,7	Whooping cough
Odra	—	—	1	—	x	x	0,05	x	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	2	5	4	1	0,10	0,24	0,19	0,05	type A
typ B	126	113	105	106	6,1	5,4	5,0	5,1	type B
typ C	221	190	193	214	10,7	9,1	9,2	10,2	type C
Różyczka	731	208	323	2472	35,4	9,9	15,4	118,0	Rubella
AIDS ^a	7	5	1	1	0,34	0,24	0,05	0,05	AIDS ^a
Salmonellozy	1389	622	562	543	67,2	29,6	26,8	25,9	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	1	11	—	—	0,05	0,52	x	x	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	141	22	26	45	6,8	1,0	1,2	2,1	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1214	1306	2057	1990	302,0	274,3	483,5	490,8	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	695	920	1608	1727	33,6	43,8	76,7	82,5	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	65	57	39	41	3,1	2,7	1,9	2,0	Bacterial meningitis and/or encephalitis

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.
Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.
Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 9 (165). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Wirusowe zapalenie opon mózgowych	88	52	55	76	4,3	2,5	2,6	3,6	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	7	10	10	16	0,34	0,48	0,48	0,76	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyusz- nicy nagminne)	7687	174	201	180	371,8	8,3	9,6	8,6	Mumps
Włośnica	7	–	–	–	0,34	x	x	x	Trichinellosis
Grypa ^c	28182	15647	19847	107783	1363,0	745,5	946,1	5147,0	Influenza ^c
Choroby weneryczne	50	83	106	94	2,4	4,0	5,1	4,5	Venereal diseases
Szczepieni przeciw wście- kliźnie	359	398	483	437	17,4	19,0	23,0	20,9	Rabies vaccinations

^c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.
Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.
^c Including influenza-like illness.
Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (166). **ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE**
Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Żłobki	17	17	24	33	<i>Nurseries</i>
w tym publiczne	17	17	19	21	<i>of which public</i>
Oddziały żłobkowe w przedszkolach	6	5	5	3	<i>Nursery wards of nursery schools</i>
Kluby dziecięce	x	x	8	13	<i>Children's clubs</i>
w tym publiczne	x	x	–	1	<i>of which public</i>
Miejsca w tys.					<i>Places in thous.</i>
w żłobkach	1,1	1,3	1,9	2,1	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	0,1	0,2	<i>in children's clubs</i>
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.					<i>Children staying (during the year) in thous.</i>
w żłobkach	2,1	2,4	3,2	3,3	<i>in nurseries</i>
w klubach dziecięcych	x	x	0,1	0,2	<i>in children's clubs</i>
Miejsca w żłobkach i klubach dziec- ięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach	31,7	31,6	56,6	66,5	<i>Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas</i>
Dzieci przebywające w żłobkach i klu- bach dziecięcych:					<i>Children staying in nurseries and chil- dren's clubs:</i>
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	14,1	19,2	30,3	35,5	<i>per 1000 children up to the age of 3</i>
na 100 miejsc	80,0	107,8	95,6	95,3	<i>per 100 places</i>

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.
^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

TABL. 11 (167). **PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO**
DAY-SUPPORT CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
O G Ó Ł E M	282	251	250	253	13,2	11,6	10,0	10,1	T O T A L
Opiekuńcze	232	198	181	195	11,0	8,2	7,1	7,5	General care
Specjalistyczne	50	53	51	37	2,2	3,5	1,9	1,4	Specialized
Praca podwórkowa	–	–	–	–	–	–	–	–	Street work
W połączonych formach	–	–	18	21	–	–	1,0	1,1	In a combination of the forms

TABL. 12 (168). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**^a
Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2211	2118	2258	2268	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1922	1786	1493	1499	<i>Related to the child</i>
dzieci ^b	2408	2262	1889	1883	<i>children^b</i>
Niezawodowe	261	256	676	680	<i>Non-professional foster families</i>
dzieci ^b	359	349	899	904	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	28	76	89	89	<i>Professional foster families^c</i>
dzieci ^b	93	277	298	271	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	–	–	9	18	Foster homes
dzieci ^d	–	–	62	107	<i>children^d</i>

^a Od 2012 r. niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. ^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.
^a Since 2012 some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (169). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA**^a
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII centres (as of 31 XII)											
Placówki opiekuńczo- wychowawcze	41	46	46	67	1266	1281	1242	1216 ^b	229	138	119	120
Care and education centres												
interwencyjne	2	–	–	4	88	–	–	85	25	–	–	24
intervention												
rodzinne	14	16	14	14	96	119	101	101	3	–	2	2
family												

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 231. ^b W tym 80 wychowanków w wieku 0–3 lata i 91 w wieku 4–6 lat oraz 34 sierot i 146 niepełnosprawnych.
^a See general notes, item 19 on page 231. ^b Of which 80 residents at age 0–3 and 91 at age 4–6, 34 orphans and 146 disabled.

TABL. 13 (169). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a (dok.)***INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII				centres (as of 31 XII)							
Placówki opiekuńczo-wychowawcze (dok.) <i>Care and education centres (cont.)</i>												
sojalizacyjne <i>socialization</i>	23	21	26	47	970	673	789	961	171	57	61	84
łączące zadania placówek ^c <i>combining tasks of the centres^c</i>	2	9	6	2	112	489	352	69	30	81	56	10

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 231. ^b W tym 80 wychowanków w wieku 0–3 lata i 91 w wieku 4–6 lat oraz 34 sierot i 146 niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 19 on page 231. ^b Of which 80 residents at age 0–3 and 91 at age 4–6, 34 orphans and 146 disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (170). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

*STATIONARY SOCIAL WELFARE^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	73	70	71	71	<i>Homes and facilities (excluding branches)</i>
Miejsca ^b :					<i>Places^b:</i>
ogółem	5621	5133	5080	5103	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	27,2	24,5	24,2	24,4	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^b :					<i>Residents^b:</i>
ogółem	5375	4945	4996	4823	<i>total</i>
w tym kobiety	2384	2133	2106	2095	<i>of which women</i>
w tym do 18 lat	373	204	183	171	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	1883	1566	1535	1278	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	26,0	23,6	23,8	23,0	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie	201	303	358	208	<i>Persons awaiting a place</i>

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b Łącznie z filiami.

^a Including community self-help homes. ^b Including branches.

TABL. 15 (171). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**
Stan w dniu 31 XII
STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	73	70	71	71	Homes and facilities (excluding branches)^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
osoby w podeszłym wieku	10	10	11	11	aged persons
przewlekłe somatycznie chorzy	14	14	13	13	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawni intelektualnie	10	11	11	11	mentally retarded
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	3	4	4	4	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorzy	10	11	12	12	chronically mentally ill
niepełnosprawni fizycznie	1	1	1	1	physically handicapped
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	5	3	4	4	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomni	20	17	15	15	homeless
inne osoby	–	2	3	3	other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach^c	5375	4945	4996	4823	Residents in homes and facilities^c
dla:					for:
osób w podeszłym wieku	719	713	735	725	aged persons
przewlekłe somatycznie chorych	1147	986	1003	979	chronically ill with somatic disorders
dorośli niepełnosprawnych intelektualnie	1027	869	816	813	mentally retarded
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	176	213	219	218	children and young mentally retarded
przewlekłe psychicznie chorych	1032	1023	1074	1070	chronically mentally ill
niepełnosprawnych fizycznie	81	80	81	80	physically handicapped
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	65	22	34	28	mothers with dependent children and pregnant women
bezdomnych	1128	1030	1013	894	homeless
innych osób	–	9	21	16	other persons

^a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. ^b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. ^c Łącznie z filiami.
^a Including community self-help homes. ^b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. ^c Including branches.

TABL. 16 (172). **ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a**
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Korzystający <i>Beneficiaries</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005	200799	203799,6	TOTAL
	2010	157492	243307,2	
	2012	149843	233658,0	
	2013	156507	288540,1	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 232. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.
Źródło: dane Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.
^a See general notes, item 21 on page 232. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.
Source: data of Kujawsko-Pomorskie Voivodship Office.

TABL. 16 (172). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a (dok.)
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
Pomoc pieniężna	158342	225493,5	Material assistance
w tym:			of which:
Zasilek stały	12027	49507,5	Permanent benefit
Zasilek okresowy	56247	120514,8	Temporary benefit
Zasilek celowy	89806	54549,4	Appropriated benefit
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	162	605,9	Assistance to reach self-dependence and to continue education
Pomoc niepieniężna	70054	63046,6	Non-monetary assistance
w tym:			of which:
Schronienie	1525	2635,5	Shelter
Posiłek	61878	31590,1	Meals
Ubranie	490	109,8	Clothing
Sprawienie pogrzebu	276	691,7	Burial
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	5616	27939,3	Attendance services and specialized attendance services
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	29	62,1	Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 232. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 21 on page 232. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Kujawsko-Pomorskie Voivodship Office.